

Brüssel, 5.8.2019
COM(2019) 363 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE
VÄLISTEGEVUSE TAGATISFONDI JA SELLE HALDAMISE KOHTA 2018.
AASTAL

{SWD(2019) 314 final}

Sisukord

1.	Sissejuhatus.....	2
2.	Tagatisfondi finantsseisund ja olulised tehingud.....	3
2.1.	Tagatisfondi finantsseisund 31. detsembri 2018. aasta seisuga.....	3
2.2.	Fondi olulised tehingud 2018. aastal	3
2.3.	Olulised tehingud pärast aruandekuupäeva (2019. aasta märtsi lõpu seisuga).....	4
3.	Tagatisfondi eelkonsolideeritud finantsaruanne	4
3.1.	Eelkonsolideeritud finantsseisund 31. detsembri 2018. aasta seisuga.....	5
3.2.	Eelkonsolideeritud tulemiaruanne	7
4.	Tagatisfondi rahavoogude juhtimine	8
4.1.	Investeeringispoliitika	8
4.2.	Tulemused ja turu areng 2018. aastal	8
5.	Tagatisfondi nõuded	9
6.	EIP tasu	9

1. SISSEJUHATUS

Välisstegevuse tagatisfond (edaspidi „fond“) asutati nõukogu 25. mai 2009. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 480/2009¹ (kodifitseeritud versioon) (edaspidi „määrus“), et tasuda liidu võlausaldajatele juhul, kui laenu saaja ei maksa tagasi Euroopa Liidu antud või tagatud laenu. Vastavalt kõnealuse määruse artiklile 7 usaldas komisjon Euroopa Liidu ja Euroopa Investeeringuspanga (EIP) vahel 25. novembril 1994 sõlmitud lepinguga (edaspidi „leping“), mida on muudetud 23. septembril 1996, 8. mail 2002, 25. veebruaril 2008, 9. novembril 2010 ja 28. septembril 2018,² fondi finantsjuhtimise EIP-le.

Komisjon peab määruse artikli 8 kohaselt saatma iga aasta 31. maiks Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikojale eelmise eelarveaasta aruande fondi finantsseisundi ja juhtimise kohta eelmise kalendriaasta lõpu seisuga.

Asjakohane teave on esitatud käesolevas aruandes ja komisjoni talituste töödokumendis. Aruanne põhineb lepingu kohaselt EIP-lt saadud andmetel.

---

¹ ELT L 145, 10.6.2009, lk 10. Kõnealuse määrusega kodifitseeriti ja tunnistati kehtetuks 31. oktoobri 1994. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2728/94 välisstegevuse tagatisfondi asutamise kohta. Seda muudeti 14. märtsil 2018 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/409.

² Euroopa Liidu ja Euroopa Investeeringufondi vahelise tagatisfondi haldamist käsitleva lepingu täiendav leping nr 5 – Ref. Ares(2018)5207374 – 10.10.2018.

2. TAGATISFONDI FINANTSSEISUND JA OLULISED TEHINGUD

2.1. Tagatistfondi finantsseisund 31. detsembri 2018. aasta seisuga

31. detsembri 2018. aasta seisuga oli fondis vahendeid kokku 2 609 881 747,51 euro väärtuses (31. detsembri 2017. aasta seisuga 2 560 761 844,63 euro väärtuses) (vt komisjoni talituste töödokumendi lisa: tagatistfondi finantsaruanded, esitanud EIP).

Fondi bilansiline koguväärtus kasvas 2018. aastal ligikaudu 49,1 miljoni euro võrra. Selle põhjused on eelkõige järgmised.

Väärtuse suurenemise põhjused

- ELi eelarvest saadud toetus (rahastamise summa) 103,2 miljonit eurot oli mõeldud fondi kohandamiseks sihtsummaga, milleks on 9 % tasumata kohustuste kogusummast.
- Finantstehingute majandustulemus oli 12,0 miljonit eurot.

Väärtuse vähenemise põhjused

- Fondi sekkumine, et katta täitmata jäetud maksekohustused summas 55,7 miljonit eurot.
- Portfelli väärtuse vähenemine 10,5 miljoni euro võrra, kuna selle väärtust kohandati turuväärtusega.

2.2. Fondi olulised tehingud 2018. aastal

2.2.1. Tagatistfondi nõuded 2018. aastal

Süüria

EIP-l oli ka 2018. aastal võlgnevusi seoses Süüria riigivõlaga. Seoses sellega ning kooskõlas ELi ja EIP vahel sõlmitud tagatislepingutega on EIP esitanud ELi tagatistfondile 31. detsembri 2018. aasta seisuga 9 lisanõuet kogusummas 55,73 miljonit eurot (vt punkt 5).

Enfidha lennujaam (Tuneesia)

2018. aastal nõudis EIP Enfidha lennujaamale (Tuneesia) antud laenu sisse 136 092,88 euro ulatuses, mis kanti tagatistfondi pangakontole väärtuspäevaga 15. jaanuar 2018 (vt punkt 5).

2.2.2. Tagatistfondi rahastamine 2018. aastal

2018. aasta veebruaris kanti eelarvest fondi 137,8 miljonit eurot, mis vastab 2018. aastal fondi tehtavatele maksetele.

ELi eelarvest 2019. aastal makstava toetuse arvutus tehti 2018. aasta veebruaris ja selle kohaselt tuli 2019. aasta veebruaris kanda üle 103,2 miljonit eurot. See arvutati vastavalt määruse artiklitele 3 ja 5:

Määruse artikli 3 kohaselt on fondi sihtsumma 9 % iga tehinguga seotud kapitalikohustuste kogusummast, millele lisandub saadaolev kogunenud tasumata intress.

Määruse artikli 5 kohaselt arvutatakse summa, mis kantakse eelarvest fondi aastal „n+1“, aasta „n-1“ lõpus sihtsumma ja fondi netovara väärtuse vahel ilmneva erinevuse alusel, mis on arvutatud aasta „n“ alguses.

Selleks et kohandada fondi sihtsummaga, milleks on 9 % kapitalikohustuste kogusummast, nähti ELi 2019. aasta eelarves fondi rahastamiseks ette 103,22 miljonit eurot, mille arvutamisel lähtuti 31. detsembri 2017. aasta seisuga tagasi maksmata tagatud laenudest. Nõukogu ja Euroopa Parlament kiitsid nimetatud summa heaks ja see kajastati varana (nõudena) fondi bilansis 31. detsembril 2018.

2.3. Olulised tehingud pärast aruandekuupäeva (2019. aasta märtsi lõpu seisuga)

2019. aasta veebruaris kanti ELi eelarvest fondi eespool nimetatud 103,2 miljoni euro suurune summa.

2019. aasta jaanuaris ja märtsis maksti Süüria täitmata jäetud maksekohustustega seotud kahe nõude alusel kokku 10,6 miljonit eurot (3,2 miljonit eurot ja 7.4 miljonit eurot, sh EIP määratud trahvid).

3. TAGATISFONDI EELKONSOLIDEERITUD FINANTSARUANNE

Fondi eelkonsolideeritud finantsaruanded koostatakse selleks, et võtta arvesse raamatupidamistoiminguid, mida EIP poolt fondi kohta koostatud finantsaruanded ei hõlma (vt komisjoni talituste töödokument). Need kuuluvad ELi konsolideeritud finantsaruannete hulka.

3.1. Eelkonsolideeritud finantsseisund 31. detsembri 2018. aasta seisuga

Bilanss – varad

	31. detsember 2018	31. detsember 2017
PÕHIVARA	2 275 342 664	2 077 970 486
Finantsvara	2 275 342 664	2 077 970 486
KÄIBEVARA	231 316 149	344 990 638
Finantsvara	189 758 096	120 771 792
Nõuded	–	136 093
Raha ja raha ekvivalendid	41 558 053	224 082 753
AKTIVA KOKKU	2 506 658 813	2 422 961 124

Bilanss – kohustused

	31. detsember 2018	31. detsember 2017
RAHASTU OMAKAPITAL	2 295 687 144	2 160 971 521
Euroopa Komisjoni sissemaksed	1 846 972 362	1 709 171 640
Õiglase väärtuse reserv	12 227 192	22 700 055
Jaotamata kasum	436 487 590	429 099 826
PIKAAJALISED KOHUSTUSED	159 153 609	208 033 976
Finantseraldised	159 153 609	208 033 976
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED	51 818 060	53 955 627
Finantseraldised	50 777 871	50 408 230
Võlgnevused	1 040 189	3 547 397
RAHASTU OMAKAPITAL + KOHUSTUSED KOKKU	2 506 658 813	2 422 961 124

Fondi eelkonsolideeritud bilansi koguväärtuse (2 506 658 813 eurot) ja EIP koostatud finantsaruannetes kajastatud fondi väärtuse (2 609 881 748 eurot) vaheline 103,2 miljoni euro suurune erinevus on seletatav eelkõige järgmisega.

- Eelkonsolideeritud finantsaruanded sisaldavad kõiki summasid, millega seotud nõudeõigus on läinud ELile üle tulenevalt tagatismaksetest, mis on tehtud EIP nõuete alusel seoses laenude makseviivituses olevate osamaksetega (võlgnetavad summad pluss kogunenud viivisintressid). Võttes arvesse Süürias valitsevat poliitilist olukorda ja tuginedes Euroopa Komisjoni peaarvepidaja otsusele, on nimetatud summade väärtus 2018. aasta finantsaruannetes täies ulatuses alla hinnatud.
- Eelkonsolideeritud finantsaruanded ei sisalda 103,2 miljonit eurot, mis kanti 2019. aastal ELi eelarvest fondi, sest ELi konsolideeritud aruandes on olemas sellele nõudele vastav võlgnevus.
- 2018. aasta eelkonsolideeritud bilansis on kajastatud 209,9 miljoni eurosed finantseraldised, mis on seotud Süüria ülejäänud laenude tulevaste osamaksetega.
- Tagatistfondist EIP-le tehtud makseid (ja kui see on asjakohane, hiljem sissenõutud summasid ja viiviseid) kajastatakse EIP koostatud finantsaruannetes netovara (ELi sissemaksed) vähenemisena (suurenemisena). Eelkonsolideeritud finantsaruannetes ei ole EIP nõuete alusel makstud summasid netovarast maha arvatud, kuna nendega seotud nõudeõigus on üle antud. Seonduvaid summasid kajastatakse kas tulude (kogunenud viivis ja trahvid ning vahetuskursikasum) või kuludena (kogunenud EIP sissenõudmistasud, väärtuse langus ja vahetuskursikahjum). Sellest tulenevalt on netovara kirjed (ELi sissemaksed ja jaotamata kasum), mida kajastatakse EIP koostatud finantsaruannetes, ja need, mida kajastatakse Euroopa Komisjoni koostatud eelkonsolideeritud finantsaruannetes, alati erinevad.

3.2. Eelkonsolideeritud tulemiaruanne

Nii nagu bilanss, koostatakse ka eelkonsolideeritud tulemiaruanne eesmärgiga lisada see ELi konsolideeritud finantsaruandesse.

	2018	2017
Tulu põhitegevusest	2 928 446	939 062
Kulu põhitegevusest	(4 876 241)	(3 834 219)
PÕHITEGEVUSE TULEM	(1 947 795)	(2 895 157)
Finantstulu	30 241 834	29 913 694
Finantskulu	(20 906 275)	(51 793 999)
FINANTSTULEM	9 335 559	(21 880 305)
EELARVEAASTA TULEM	7 387 764	(24 775 462)

- Operatiivtegevuse tulu hõlmab vahetuskursikasumit ja kogunenud EIP sissenõudmistasude 2017. aasta ülejääki, mis tulenes uue, 2018. aastal allakirjutatud sissenõudmislepingu nõuetest. Uues lepingus ei nähta enam ette lõivude maksmist EIP sisemiste sissenõudmiskulude katteks.
- Kulu põhitegevusest hõlmab peamiselt EIP varahaldustasusid (0,9 miljonit eurot), EIP välist sissenõudmistasu (1,9 miljonit eurot) ning täiendavaid finantseraldi tulevasteks Süüria laenumakseteks (1,9 miljonit eurot).
- Finantstulu hõlmab peamiselt investeerimisportfelli intressitulu (6,3 miljonit eurot), realiseeritud kasumit finantsvarade müügist (10,0 miljonit eurot) ja kogunenud viivisintresse üle antud nõudeõigusega summadelt (13,9 miljonit eurot).
- Finantskulu hõlmab peamiselt väärtuse langusest tulenevat kahjumit (19,6 miljonit eurot), mis on seotud summadega, mille nõudeõigus anti 2018. aastal ELile üle (vt punkt 5), raha ja raha ekvivalentidega seotud intressikulu (0,9 miljonit eurot) ning realiseerunud kahju finantsvara müügist (0,5 miljonit eurot).

4. TAGATISFONDI RAHAVOOGUDE JUHTIMINE

4.1. Investeeringispoliitika

Fondi likviidsed varad investeeritakse kooskõlas muudetud halduslepingu³ lisas sätestatud varahalduspõhimõtetega. Seega lisatakse rahalisse varasse lühiajaliste (alla ühe aasta) väljamaksete katmiseks piisavad varad proportsioonis, mis määratakse kindlaks iga-aastases investeeringisstrateegias. Ülejäänud varad võidakse eraldada keskmise tähtajaga ja pikaajalistele instrumentidele maksimaalse lunastustähtajaga 10 aastat ja 6 kuud pärast maksepäeva (keskmise ja pika tähtajaga portfell).

4.2. Tulemused ja turu areng 2018. aastal

Aastat iseloomustas kõikuv tootlus Euroopa fikseeritud tulumääraga väärtpaberite turgudel, kus intressimäärad tõusid esimeses kvartalis seoses eeldustega, et Euroopa Keskpang lõpetab kvantitatiivse leevendamise poliitika rakendamise. Seejärel langesid intressimäärad aasta lõpuks majanduskasvu vähenemise tõttu madalseisu. Krediidiriski marginaalid suurenesid aasta jooksul ja kasv kiirenes detsembris seoses langusega aktsiaturgudel ja rangema rahapoliitika ootusega.

Finantsturgusid mõjutasid kogu aasta jooksul järgmised riskitegurid. President Trumpi kehtestatud kaubandustariifid aeglustasid majanduskasvu ning inflatsioon oli kaupade madalate hindade ja globaliseerumisega seotud tegurite tõttu keskpanga sihtmääradele madalam. Ühendkuningriigi finantsasutusi ja ettevõtjaid rõhusid Brexiti läbirääkimiste ebakindlad väljavaated. Itaalias märtsis toimunud valimiste mõju andis end tunda mais, kui riskimarginaal laienes Itaalias võrreldes Saksamaaga rohkem kui 250 baaspunkti.

Suurimad maailma keskpangad karmistasid 2018. aastal rahapoliitikat. Ameerika Ühendriikide Föderaalreserv jätkas igakvartalist intressimäära tõstmist 25 baaspunkti võrra ning aasta lõpuks oli baasintressi sihtmääraks 2,50–2,75 %. Euroopa Keskpang vähendas septembris oma kvantitatiivse leevendamise poliitika raames tehtavate igakuiste varaostude netomahtu 30 miljardilt eurolt 15 miljardile eurole ja seejärel lõpetas 2018. aasta lõpus netovaraostude tegemise. Jätkub Euroopa Keskpanga bilansis olevate aeguvate võlakirjade taasinvesteeringimine turgude toetamiseks. Siiski on rahapoliitika viimasel ajal muutunud kummalgi pool Atlandi ookeani seoses ebakindluse kasvuga rahumeelsemaks. Turud ei eelda enam, et Föderaalreserv intressimäärasid edasi tõstab, ja Euroopa Keskpanga esimene intressimäära tõstmine on lükatud edasi 2020. aastasse. Majanduskasv aeglustub Ameerika Ühendriikides eeldatavasti 2018. aasta 2,9 %-lt 2019. aastal 2,5 %-le ning euroalal 1,9 %-lt 1,4 %-le.

Prognoositakse, et turu volatiilsus püsib 2019. aastal Brexitiga seotud ebakindluse tõttu ja et majanduskasvu aeglustumine mõjutab turuintressimäärasid, mis on praegu ajaloolises madalseisus. Samal ajal kipuvad krediidiriski marginaalid laienema sedamööda, kui Ameerika Ühendriikides on majandustsükkel jõudmas küpsesse faasi ja keskpang on peatanud varade ostu ELis.

---

³ Muudetud 23. septembri 1996. aasta täiendava lepinguga nr 1, 8. mai 2002. aasta täiendava lepinguga nr 2, 25. veebruari 2008. aasta täiendava lepinguga nr 3, 9. novembri 2010. aasta täiendava lepinguga nr 4 ja 2018. aasta septembri täiendava lepinguga nr 5.

Fondiportfelli tootlust jälgiti turuhinna alusel (õiglane väärtus). 2018. aastal teenis portfelli turuhinnas aastatulu 0,1005 %, mis ületab selle võrdlusnäitajat +13,5 baaspunkti võrra.

5. TAGATISFONDI NÕUDED

Süüria

Alates 2011. aasta novembrist on EIP-l võlgnevused seoses Süüria riigivõlga. Sellest tulenevalt ning kooskõlas ELi ja EIP vahel sõlmitud tagatislepingutega on EIP esitanud ELi tagatisfondile 31. detsembri 2018. aasta seisuga 63 nõuet kogusummas 421,05 miljonit eurot (sealhulgas EIP määratud trahvid ja sissenõutud summad).

Enfidha lennujaam (Tuneesia)

2018. aasta jaanuaris nõudis EIP Enfidha lennujaamale (Tuneesia) antud laenu sisse 136 092,88 euro ulatuses, mis kanti välistegevuse tagatisfondi pangakontole.

6. EIP TASU

EIP tasu koosneb haldus- ja sissenõudmistasudest. Haldustasudest kaetakse fondi varahalduskulud. Sissenõudmistasudest kaetakse EIP välised sissenõudmiskulud seoses nõuetega, mis tekivad maksekohustuste täitmata jätmise korral, mis kaetakse ELi tagatisest EIP liiduvälistele finantseerimistingimustele.

8. mail 2002. aastal sõlmitud teises täiendavas lepingus on sätestatud, et panga haldustasude määramisel rakendatakse fondi varade vastavate osade suhtes järkjärgult vähenevaid aastaseid tasumäärasid. See tasu arvutatakse fondi varade aastase keskmise väärtuse põhjal.

Panga 2018. aasta haldustasu suuruseks määrati 894 626 eurot ja see kanti ka kuluna tulemiaruanne ja hilinevad laekumistena (kohustused) bilanssi.

2018. aasta detsembris komisjoni ja panga vahel allkirjutatud sissenõudmislepingus nähakse ette üksnes EIP väliste (ja mitte enam sisemiste) sissenõudmiskulude hüvitamine.